

Algoritmer och Datastrukturer

Föreläsning 8

Felhantering, säkerhet och
best practices

Dagens föreläsning

{

Vi ska:

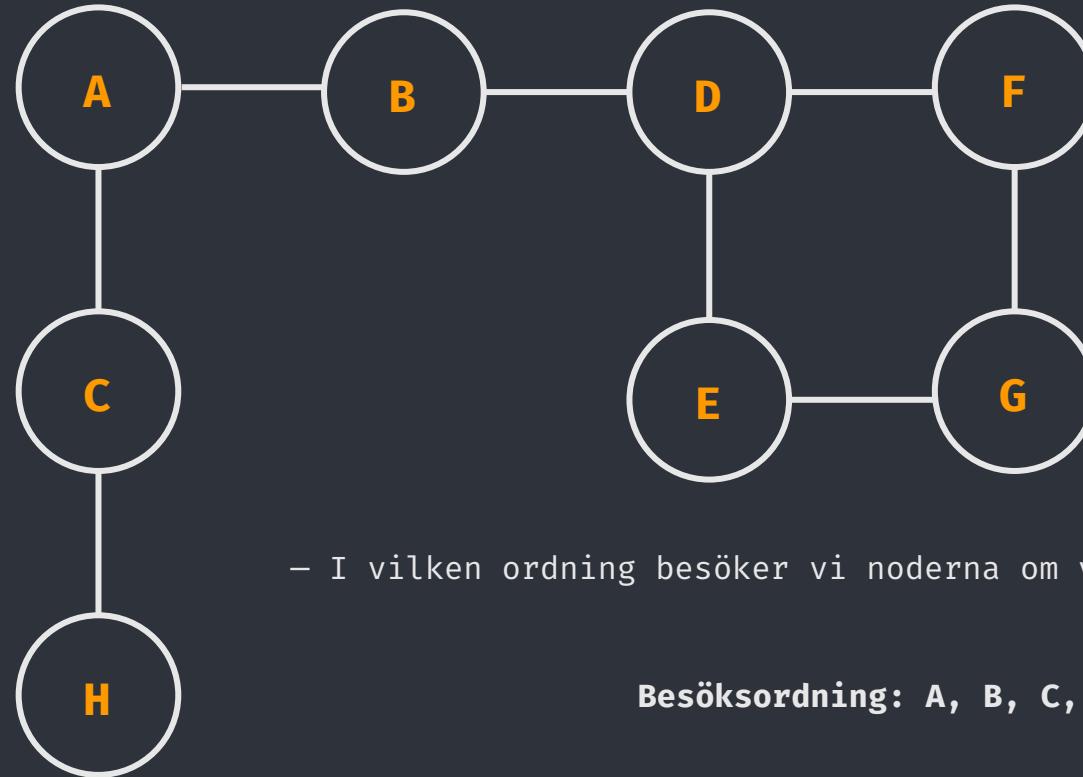
- Prata om best practices i Java som är bra att tänka på
- Kika på hur man skriver bättre och säkrare kod
- Diskutera undantagsfel och hur de bör fångas
- Kolla på vad som händer med stacken när undantag kastas, och hur vi bör kommunicera dem till andra utvecklare
- Lära oss hur man skriver sina egna exceptionklasser och varför det kan vara värdefullt

}

Försök besvara dessa efter dagens pass

- 1) Vad är en rekursiv datastruktur för någonting?
- 2) Vilken tidskomplexitet har en sökning i ett rödsvart träd? Varför?
- 3) Vad är risken med obalanserade binära träd?
- 4) Ge exempel på några datastrukturer i Java som använder sig av balanserade träd.
- 5) Vad är en graf?
- 6) Ge några exempel på användningsområden för grafer.
- 7) Vad är garbage collection för någonting? Varför används det i Java?
- 8) Vad är några av fördelarna med en enhanced for loop?
- 9) Vad är några av nackdelarna?
- 10) Vilka är de tre vanliga sättet att traversera ett binärt sökträd? Vad är skillnaden mellan dem?
- 11) Vad är Dijkstras algoritm för någonting? Hur fungerar den?
- 12) Vad är undantag och hur kan man hantera dem?
- 13) Vad är stack unwinding (stackupplindning) för någonting?
- 14) Vad är skillnaden mellan checked och unchecked exceptions (märkta och omärkta undantag)?
- 15) Vad är tvåstegsinitialisering och varför ska man undvika det?
- 16) Vad är en girig algoritm? Hur fungerar den?

Repetition: Bredden Först-sökning i graf

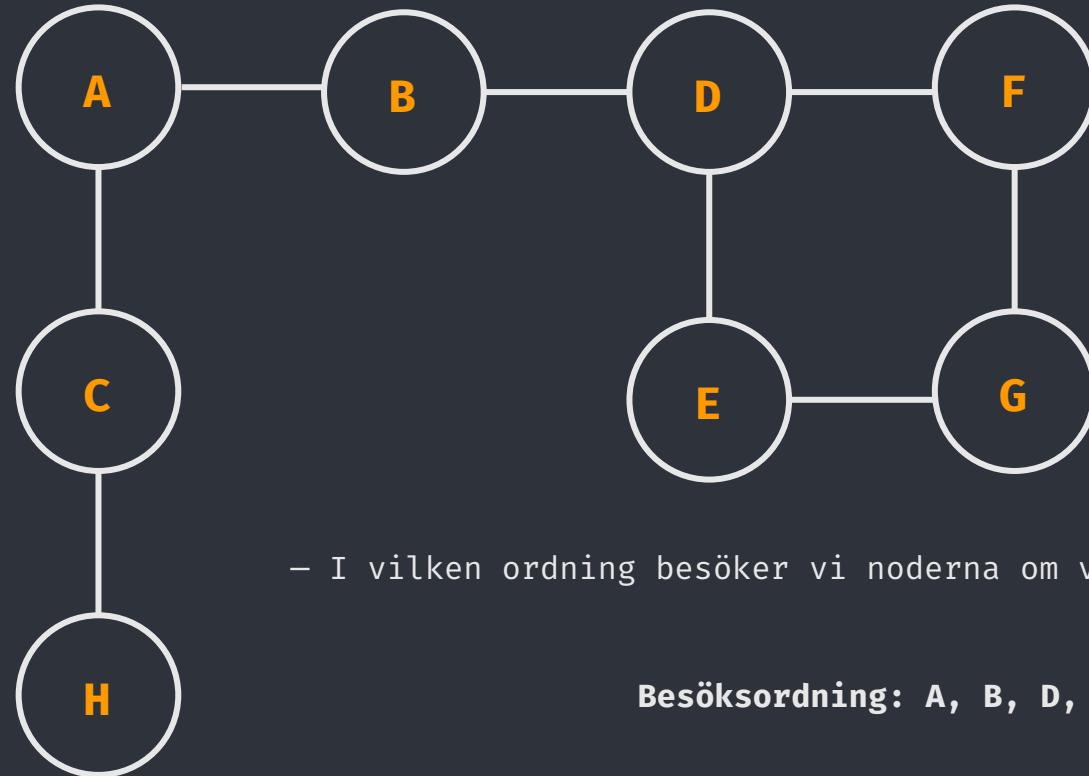

Använd en kö

– I vilken ordning besöker vi noderna om vi börjar från A?

Besöksordning: A, B, C, D, H, E, F, G

Repetition: Djupet Först-sökning i graf

Använd en stack

– I vilken ordning besöker vi noderna om vi börjar från A?

Besöksordning: A, B, D, E, G, F, C, H

Repetition: vad blir tidskomplexiteten?

- Vad blir tidskomplexiteten för själva for-loopen?

```
int[] keys = { 1, 2, 3, 4, 5 };
String[] values = { "One", "Two", "Three", "Four", "Five" };

TreeMap<Integer, String> map = new TreeMap<>();

for (int n : keys)                                O(n) *
{
    map.put(keys[n], values[n]);                  O(logn)
}
    ↑          ↑
    O(1)      O(1)
```

Svar: $O(n) * O(\log n) = O(n \log n)$

Repetition: vad blir tidskomplexiteten?

- Givet att den här koden från förra sliden redan körts:

```
int[] keys = { 1, 2, 3, 4, 5 };
String[] values = { "One", "Two", "Three", "Four", "Five" };

TreeMap<Integer, String> map = new TreeMap<>();

for (int n : keys)
{
    map.put(keys[n], values[n]);
}
```

... Vad blir då tidskomplexiteten om vi därefter gör följande operation?

```
String string = map.get(1);
```

- Operationen blir $O(\log n)$ eftersom vi bara hämtar ut ett värde, och en TreeMap har $O(\log n)$ på både insättning och uthämtning

Iteratorer och Iterable

- Iterable är ett interface i Java lokaliserat i `java.lang` som bara innehåller en enda metod:

```
public interface Iterable<T>
{
    Iterator<T> iterator();
}
```

- Alla klasser som implementerar det här är en Iterable, vilket innebär att de kan loopas genom med en enhanced for-loop.
- En Iterator är själva objektet som utför iterationen. Beskrivs också av ett interface som man måste implementera i en klass:

```
public interface Iterator<E>
{
    boolean hasNext();
    E next();
    void remove();
}
```

- Alla standardsamlingar i Java har redan sådana här implementerade

Exempel: en itererbar klass

```
public class NumberRange implements Iterable<Integer>
{
    private final int[] numbers = { 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 };

    public Iterator<Integer> iterator()
    {
        return new NumberIterator();
    }

    private class NumberIterator implements Iterator<Integer>
    {
        private int index = 0;

        public boolean hasNext()
        {
            return index < numbers.length;
        }

        public Integer next()
        {
            int value = numbers[index];
            index++;
            return value;
        }
    }
}
```

Nästlad inre klass

Exempel: en itererbar klass

- När vi har både en iterable och en iterator definierade kan vi nu loopa genom objekt av vår klass med en enhanced for-loop:

```
NumberRange range = new NumberRange();  
  
for (int n : range)  
{  
    System.out.println(n);  
}
```

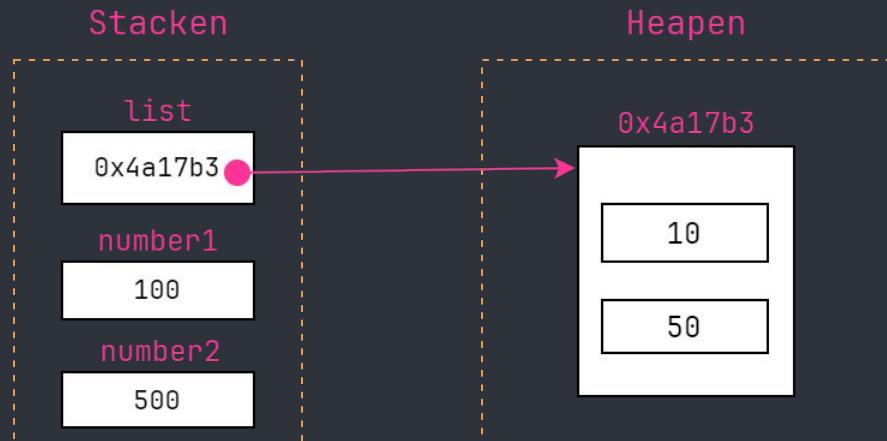
- Inte något som är viktigt att känna till på den här kursen, men **kan vara bra att veta om man vill ha en lite djupare förståelse** för vad enhanced for-loop egta gör
- **Inte vanligt att skriva sina egna iteratorer:** vi använder nästan alltid samlingar som redan har dem definierade (ArrayList, LinkedList, HashSet, etc)

Snabb repetition: stack och heap

- I Java är alla objektvariabler egentligen **referenser** som pekar mot data som finns på **heapen**
- När vi t.ex. skapar en **ArrayList** så lagras den på heapen, medan **referensen** till den hålls på stacken
- Varje gång vi använder **new** heap-allokerar vi i Java. Primitiva typer såsom **integers** sparas däremot på stacken

Programkod:

```
ArrayList<Integer> list = new ArrayList<>();  
  
list.add(10);  
list.add(50);  
  
int number1 = 100;  
int number2 = 500;
```


Initialisera alltid variabler via konstruktorn

- Eftersom **null är defaulttillstånd** för alla objekt som deklarerats men ännu inte initialiseras är det viktigt att vi **inte lämnar några referenser ”hängande”**
- Ett konstruerat objekt **bör alltid** vara i ett giltigt tillstånd (**state**). Om det t.ex. kan producera NullPointerExceptions när vi anropar metoder på objektet är det i ett ogiltigt tillstånd.
- **Vi har en konstruktor** för att hjälpa oss med detta. Namnet refererar till att den **alltid anropas vid konstruktion** av en instans: definierar vi ingen själv kommer en osynlig konstruktor som inte gör någonting att köras automatiskt i bakgrunden

Problem: Tvåstegsinitialisering

- Vi försöker skapa ett objekt och använda det någonstans:

```
User user = new User();
user.printName(); //NullPointerException eftersom vi inte  
tilldelat användaren något namn ännu!
```

Lösning: använd konstruktorn

```
public class User
{
    private String name;

    public void User(String name)      //Konstruktur
    {
        this.name = name;
    }

    public void printName()
    {
        System.out.println("User: " + name.toUpperCase());
    }
}
```

- Vi tvingas initialisera namnet direkt när vi skapar objektet i stället:

```
User user = new User("Dale Cooper");
user.printName();                                //Ok!
```

Märk alla instansvariabler **private**

- **private** ser till att **ingen utomstående kan ändra** dina variabler: de kan inte skriva över strängar, ta bort objekt ur samlingar och listor, och-så-vidare
- De kan **inte ens se** vilka variabler objektet innehåller. Det här uppfyller **principen om inkapsling** som är grundläggande för objektorientering

```
class Person
{
    private String name = "Greta Garbo";
}

I main():
    Person person = new Person();
    person.name = "Betty Davies";      // Kompileringsfel: Omöjlig ändring
```

Märk variabler med `final` om möjligt

- `final` är ett nyckelord i Java som innehåller att en variabel **inte kan förändras** när den väl har tilldelats ett värde (motsv. till `const` i andra språk som C, C++ och Javascript)
- Använd alltid när ni vet att någonting inte bör skrivas över: det kommunicerar tydlighet till andra utvecklare och hindrar busig kod från att kompileras

```
final String[] busterKeatonMovies = {"Sherlock Jr", "The General", "Steamboat Bill Jr", "The Cameraman"};  
  
busterKeatonMovies[1] = "Hamburger: The Motion Picture"; //Kompileringsfel!
```

Föredra enhanced for-loopar över for-loopar

- Enhanced for-loop, ibland kallad för både **“förenklad for-loop”** och **“avancerad for-loop”** eftersom man ögillar tydlighet i Java, **bör alltid användas** om man itererar över samlingar utan att ändra deras Innehåll

```
for (int num : list)
{
    doSomething(i);
}
```

Vanliga for-loopar är ofta problematiska eftersom de:

- **Producerar undantagsfel** av typen **IndexOutOfBoundsException** om vi gör ett misstag när vi ställer upp loopvillkoret
- **Är ineffektiva** när vi itererar över samlingar
- **Inte kan iterera över** många av de vanligt förekommande datastrukturerna som t.ex kartor och set, som saknar direkt indexering

Problem: IndexOutOfBoundsException

Dåligt exempel: Vi hamnar utanför samlingen vi försöker iterera över

```
String[] names = {"James Kirk", "Jean-Luc Picard", "Benjamin Sisko",
                  "Kathryn Janeway"};
for (int i = 0; i <= names.length; i++)           //Fel jämförelseoperator!
{
    System.out.println(names[i]);
}
```

- Lätt att skriva loopvillkoret fel och hamna out of bounds
- Behöver hålla reda på hur vi ska få längden. Java är inte konsekvent i sin namnsättning: arrayer har `length`, listor har `size()`, strängar har `length()`, streams har `count()` ...
- Gör det svårt att generalisera kod med generics

Lösning: enhanced for-loop

Bra lösning: Vi kan aldrig hamna out of bounds med en foreach-loop!

```
for (String name : names)
{
    System.out.println(name);
}
```

- Loopen går bara så länge det finns värden att loopa genom
- Ökad läsbarhet: koden är kort och ren!
- Vi behöver inte skriva loopvillkor manuellt
- Vi kan skicka både en array och en lista till en metod och loopa genom den med samma logik

Problem: ingen indexerings

Dåligt exempel: Den här koden kompilerar inte

```
TreeMap<String, Integer> scores = new TreeMap();
scores.put("Buster Keaton", 90);
scores.put("Fatty Arbuckle", 85);
scores.put("Harold Lloyd", 88);

for (int i = 0; i < scores.size(); i++)
{
    System.out.println(scores[i]); // Kompileringsfel: Maps saknar indexerings
}
```

- Kartor har **inte indexbaserad åtkomst** för värden, till skillnad från en array eller en lista, eftersom det är en **helt annan sorts datastruktur** som i stället har nyckelbaserad åtkomst (key-based lookup)
- Det här innebär att vi **inte kan iterera över** dem på vanligt vis med en for-loop

Ineffektiv lösning: använd en lista

Dålig lösning: använd en mellanliggande lista

```
TreeMap<String, Integer> scores = new TreeMap();
scores.put("Buster Keaton", 90);
scores.put("Fatty Arbuckle", 85);
scores.put("Harold Lloyd", 88);

List<String> keys = new ArrayList<>(scores.keySet()); //Iterator stoppar in i listan!

for (int i = 0; i < keys.size(); i++)
{
    System.out.println(keys.get(i) + " scored " + scores.get(keys.get(i)));
}
```

- Skapar en lista först att lägga till strängarna i. Dålig lösning om det rör sig om stora samlingar: **tar O(n) i tid** och kräver **mycket extra minnesresurser** (dålig platskomplexitet)
- **Behöver två get()-anrop:** ett för nycklarna och ett för värdena

Bra lösning: enhanced for-loop

Best Practice: använd en enhanced for-loop som kan iterera över ett Entry-set direkt!

```
for (Map.Entry<String, Integer> entry : scores.entrySet())
{
    System.out.println(entry.getKey() + " scored " + entry.getValue());
}
```

- Effektiv lösning: Behöver inte anropa get() för både nycklar och värden eftersom de redan finns i entrySet(), så uthämtning är $O(1)$
- Clean och kort kod!
- Minneseffektiv: ingen extra lista
- Eliminerar $O(n)$ för att kopiera över alla nycklar

När vi inte ska använda enhanced for

- När vi **behöver modifiera ett värde för en primitiv typ** medan vi itererar genom en samling. **num** är bara en lokal kopia av ett värde i **numbers** och går inte att skriva över:

✗ `for (int num : numbers){ num = num * 2; // Förfäntar inte värdet i numbers eftersom num } // bara är en lokal variabel`

- Objekt går att förändra, men inte att byta ut:

✓ `for (Person person : persons){ person.setName("Hubert"); //Ok eftersom person är en referens till ett objekt } //på heapen: alla i listan persons heter Hubert nu`

✗ `for (Person person : persons){ person = new Person("Bobby"); //Skapar ett nytt objekt men lagrar det inte i } //persons: vi pekar bara den lokala variabeln // "person" mot detta objekt`

När vi inte ska använda enhanced for

- När vi **behöver ta bort något** från en samling medan vi itererar genom den. Enhanced for-loop kan inte ta bort element på ett säkert vis och kommer att kasta ett **ConcurrentModification-Exception**:

```
for (String name : names)
{
    if (name.equals("James Kirk"))
    {
        names.remove(name);           //Kastar undantagsfel
    }
}
```

Använd Javas inbyggda API

- Vi har gått genom hur man skapar strukturer såsom stackar, köer, binära träd, osv för att få en bättre förståelse för hur de fungerar
- I verkligheten **bygger man dock sällan** sina egna ADT:s, på samma vis som man sällan skriver sina egna sorterings- eller krypteringsalgoritmer: man **använder beprövade bibliotek** i stället eftersom de är bättre optimerade än något vi kan göra för hand
- **Gör livet lättare genom att använda de inbyggda alternativ som finns**
- Java har ett **standardbibliotek** fullt av algoritmer och datastrukturer redan. Googla/fråga en LLM om råd ifall ni letar efter något specifikt som inte finns där (t.ex. grafer)
- Ofta vill man att de ska vara **”trådsäkra” (thread-safe)** så att de fungerar i flertrådade program

java.util har all sorteringsni behöver

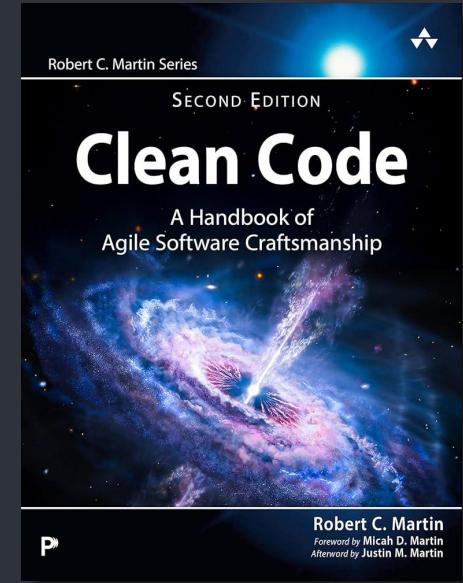
- **Arrays.sort()** använder **MergeSort** för att sortera objekt, men implementationen är egentligen en optimerad algoritm som heter TimSort
- TimSort är en hybrid av MergeSort och InsertionSort. Om en samling är liten eller delvis sorterad kommer den köra InsertionSort; om den är stor och/eller mestadels osorterad kommer MergeSort köras
- **QuickSort** används av Arrays.sort() för att **sortera primitiva datatyper** (int, double, osv). Java har en optimerad algoritm kallad för Double-Pivot QuickSort som används
- **Collections.sort()** använder TimSort för att sortera listor: kraftfull, effektiv och stabil sorterings
  - Om man vill sortera listor som innehåller objekt av egenskapade klasser behöver de klasserna implementera Comparable<T> eller Comparator<T> först

Försök skriva så läsbar kod som möjligt

- Bra skriven kod är lätt att läsa och följa
- Den använder etablerade lösningar för generella (dvs vanliga) problem

Saker som ofta är en code smell:

- Lång och krånglig kod som gör samma sak som kort och ren kod, fast sämre
- Långa if/else if/else-satser
- Långa metoder som försöker göra mer än en sak samtidigt: om man behöver skriva en förklarande kommentar mitt i en metod är det ofta ett tecken på att den bör delas upp

Problem: hitta maxvärde i en samling

Problematisk lösning: använd en hemmasnickrad metod

```
public int findMax(List<Integer> list)
{
    int max = Integer.MIN_VALUE;

    for (int num : list)
    {
        if (num > max)
        {
            max = num;
        }
    }

    return max;
}
```

- Misslyckas om listan innehåller negativa tal
- Returnerar `Integer.MIN_VALUE` om listan är tom (-2147483648)
- Går sönder om list är null

Bättre lösning: Collections.max()

```
int max = Collections.max(list);
```

- Kompilerar inte om list inte initialiseras
- Kastar undantag om listan är tom (och berättar att den gör det!)
- Optimerad för olika typer av samlingar (List, Set, Map)
- Support för comparators för objektjämförelser
- Finns även en min-funktion: `int min = Collections.min(list);`
- Lätt att utöka med customiserad logik:

```
String longest = Collections.max(words, Comparator.comparing(String::length));
```


Ternaryoperatorn, aka Elvisoperatorn ?:

- En ternaryoperator är egentligen bara syntaktiskt socker som ersätter en if-else-sats med en enda rad instruktioner
- “Ternary” på engelska betyder tredelat; att något **består av tre delar**
- **Är (Uttryck) sant ? Gör då det här : Annars gör detta**

Exempel:

```
public boolean isPositive(int n)
{
    return n <= 0 ? false : true;
}
```


Ternary i stället för korta if/else

Detta:

```
String status;  
  
if (score >= 50)  
{  
    status = "Pass";  
}  
else  
{  
    status = "Fail";  
}
```

... kan ersättas med en enda rad:

```
String status = score >= 50 ? "Pass" : "Fail";
```

- Kan ofta göra kod mer läsbar om man har en mängd if-else-satser

Ternary i stället för else if

```
public String getGrade(int score)
{
    if (score >= 90)
    {
        return "A";
    }
    else if (score >= 80)
    {
        return "B";
    }
    else if (score >= 70)
    {
        return "C";
    }
    else
    {
        return "F";
    }
}
```

Ternary-operatorn kan returnera mer än en av två saker:

```
public String getGrade(int score)
{
    return score >= 90 ? "A"
                      : score >= 80 ? "B"
                      : score >= 70 ? "C"
                      : "F";
}
```

- Tänk dock på: kedjade instruktioner blir mindre läsbara efter ett tag
- Bättre att använda switch, eller kanske enums i stället, för långa villkorscheckar

kaffepaus(15);

Undantag (Exceptions)

- Undantag är någonting **oförutsett som sker** i ett program och avbryter det normala programflödet: ett **felobjekt kastas** (“throws”) av programmet (Java Runtime Environment) och **måste “fångas” av koden** om man inte vill att de ska propagaera genom programmet och krascha det
- Kan ha många orsaker: **nullpointers, otillgängliga filer,** någon däre har försökt **dela ett tal med noll**, osv
- Vi tänker ofta på dem som någonting som är dåligt, men **undantag i sig är en fundamentalt bra sak** med programmering som hjälper oss att upptäcka och hantera fel på ett lite mer produktivt vis än att programmet bara kraschar
- Därför är det också **viktigt att veta hur de fungerar** och när och var man ska hantera dem

Två sorters undantag: checked och unchecked

- Märkta undantag (**checked exceptions**) är sådana som komplatorn tvingas oss att hantera innan programmet får kompileras
- Antingen behöver vi fånga dem direkt i metoden som genererar dem, eller också behöver vi markera att metoden kan kasta undantag: det blir då anroparens ansvar att fånga och hantera dem
- Omärkta undantag (**unchecked exceptions**) är svårare att ha att göra med eftersom vi ofta inte vet om de finns: Java kräver inte att vi hanterar dem eller meddelar att de kan kastas

Vanlig lösning: Hantera checked exception med try-with-resources

```
public class FileHandler
{
    public void readFile()
    {
        try (BufferedReader reader = new BufferedReader(new FileReader(filePath)))
        {
            String line;
            while ((line = reader.readLine()) != null)
            {
                System.out.println(line);
            }
        }
        catch (IOException e)
        {
            System.out.println("Error reading file: " + e.getMessage());
        }
    }
}
```

- Ok kod! Vi ser till att fånga ett potentiellt undantag direkt. Nackdelen är att anroparen inte får bestämma hur det ska hanteras

Bättre lösning: låt anroparen avgöra

```
public class FileHandler
{
    /**
     * Reads all lines from a text file
     * @throws IOException Thrown if file can't be accessed
     */
    public void readFile() throws IOException //Markera att metoden kan kasta
    {
        BufferedReader reader = new BufferedReader(new FileReader(filePath));
        while ((line = reader.readLine()) != null)
        {
            System.out.println(line);
        }
    }
}
```

- I stället för att logga ett fel till konsolen meddelar vi att metoden kan kasta, och **anroparen får bestämma själv** hur undantaget ska hanteras: det kanske bör loggas till databas, eller så kanske man vill att det lindar upp stacken och kraschar applikationen
- Vi gör också en markering i JavaDoc med **@throws-taggen**

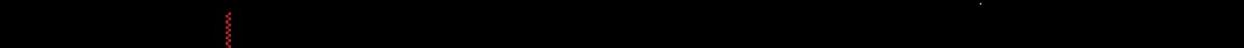
Stack unwinding

- När ett undantag kastas **kommer det att propagera tillbaka genom callstacken** och poppa stack frame efter stack frame tills det stöter på ett catch-block som är menat att hantera det
- Det här kallas för “**stack unwinding**” på engelska: undantaget “lindar upp” eller “spolar tillbaka” stacken genom att poppa lagren
- Ofta är det här **ett önskvärt beteende** från undantag: när de poppar stack frames på sin färd tillbaka genom stacken **frigörs minnesresurserna** på heapen och man undviker på så vis läckor
- **Stack unwinding** är viktig för att kunna “städta upp” i minnet när ett fel inträffar

Exempel: Space Invaders

Score: 0

Lives: 3

Ett exception lindar upp stacken

```
INFO: FILEIO: [./Assets/Ship1.png] File loaded successfully
INFO: IMAGE: Data loaded successfully (352x352 | R8G8B8A8 | 1 mipmaps)
INFO: TEXTURE: [ID 3] Texture loaded successfully (352x352 | R8G8B8A8 | 1 mipmaps)
INFO: FILEIO: [./Assets/Barrier.png] File loaded successfully
INFO: IMAGE: Data loaded successfully (704x704 | R8G8B8A8 | 1 mipmaps)
INFO: TEXTURE: [ID 4] Texture loaded successfully (704x704 | R8G8B8A8 | 1 mipmaps)
Wall texture loaded successfully.
WARNING: FILEIO: [./Assets/NotAlien.png] Failed to open file
Wall instance destroyed. Count: 4, ID: 000001E89F4A4750
Current instance count: 4
Wall instance destroyed. Count: 3, ID: 000001E89F4A4764
Current instance count: 3
Wall instance destroyed. Count: 2, ID: 000001E89F4A4778
Current instance count: 2
Wall instance destroyed. Count: 1, ID: 000001E89F4A478C
Current instance count: 1
Wall instance destroyed. Count: 0, ID: 000001E89F4A47A0
Current instance count: 0
INFO: TEXTURE: [ID 4] Unloaded texture data from VRAM (GPU)
Wall texture unloaded.
INFO: TEXTURE: [ID 3] Unloaded texture data from VRAM (GPU)
INFO: TEXTURE: [ID 2] Unloaded texture data from VRAM (GPU)
INFO: SHADER: [ID 3] Default shader unloaded successfully
INFO: TEXTURE: [ID 1] Default texture unloaded successfully
INFO: Window closed successfully
Error loading texture: Failed to load ./Assets/NotAlien.png

C:\Users\46705\Desktop\HT 2024\API-design och best practises\Final_Assignment\SpaceInvaders_2023\SpaceInvaders_2023\Build\Debug\Game.exe (process 22292) exited with code 2 (0x2).
Press any key to close this window . . .|
```

- Vi kan bokstavligen talat se hur stacken lindas upp
- Ett `TextureLoadingException` smäller, och vi kan se hur vägg efter vägg raderas när undantaget börjar poppa stacken, och hur texturerna till sist läses ur från GPU:n
- Undantaget fångas i `main()` och loggas, efter att det poppat hela stacken och städat upp efter sig

Dålig praxis: tomma eller generella catchblock

- Om ett undantag är viktigt nog att kasta så är det också viktigt nog att hantera på något vis: **stoppa aldrig in tomma catch-satser** som fångar ett generellt Exception bara för att ”safeguarda” koden i fall något oförutsett skulle ske någonstans
- **Catch-block är menade att vara specifika:** vi vill ha information om vad det är som går fel så att vi kan debugga vår kod
- **Vi vill också vara tydliga** med vad vi **förväntar oss** för undantag: ett block som bara fångar ett “Exception e” kommer att **snappa upp alla undantag** som propagerar genom callstacken, inkluderat sådana som vi kanske vill hantera på något annat ställe

Dålig praxis: tomma eller generella catchblock

Dåligt exempel:

```
System.out.println("Enter a number: ");
String userInput = scanner.nextLine();

try
{
    int number = Integer.parseInt(userInput);
    System.out.println("You entered: " + number);
}
catch (Exception e) { }
```

- Kommunicerar inte tydligt vad för problem som förväntas
- Loggar inget, så vi kommer aldrig få veta att något fel inträffat
- Catch-blocket fångar ett generellt “Exception” och kommer då att fånga **ALLA** sorters undantag: om något kastas tidigare i programmet och inte hanterats än kommer det att sväljas här

Bra praxis: specifik felhantering

```
System.out.println("Enter a number: ");
String userInput = scanner.nextLine();

boolean done = false;
while(!done)
{
    try
    {
        int number = Integer.parseInt(userInput);
        System.out.println("You entered: " + number);
        done = true;
    }
    catch (NumberFormatException e)
    {
        System.out.println("Integer couldn't be parsed!");
    }
}
```

- Ett specifikt fel fångas
- Specifik felinformation loggas
- Vi wrappar även vår try-catch i en loop så att **number** aldrig kan lämnas i ett oinitialiserat tillstånd och skapa andra problem senare

Logga eller kasta undantag, men kasta inte om dem

- Regel 1: Om man kastar ett undantag manuellt bör det också fångas någonstans
- Regel 2: Om man fångar ett undantag ska det hanteras och inte kastas om

- Här föreslår JetBrains det exakt motsatta, men det är ett dåligt råd!
- Ett undantag bör bara fångas en gång och loggas en gång eftersom Vi vill att det ska vara spårbart

Logging the exception and rethrowing it

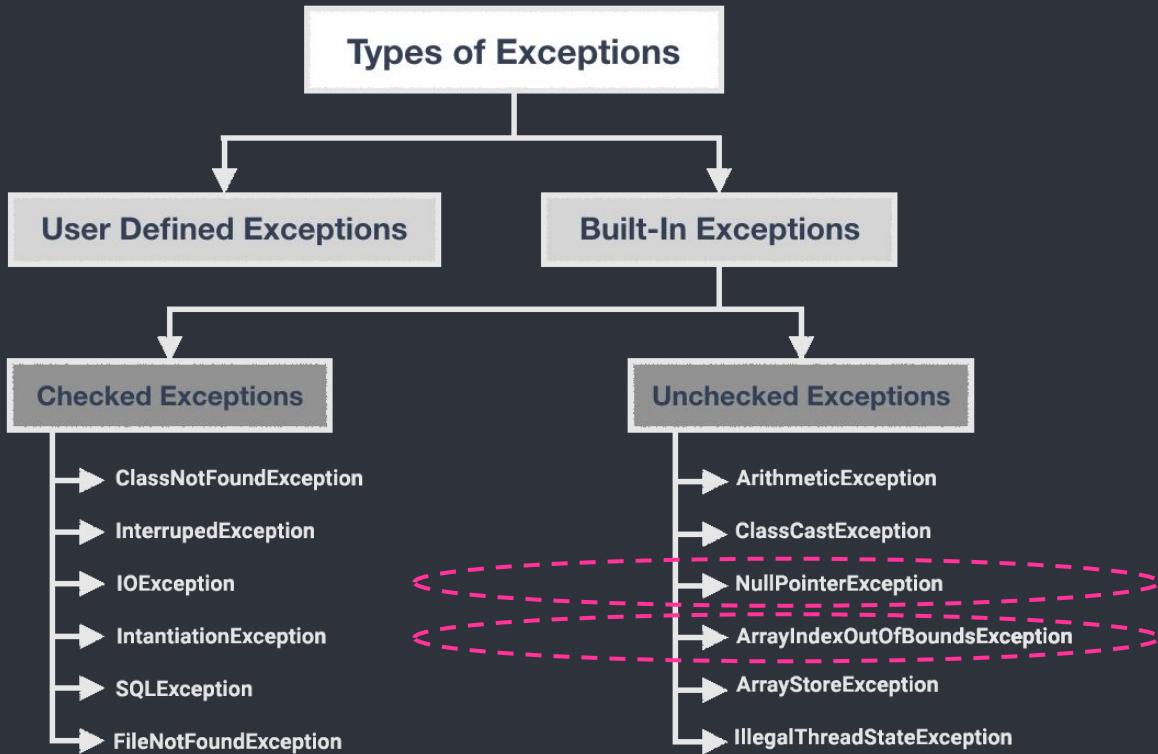
In an ideal world, the catch block would identify IOException, then print an error message to the console and rethrow the exception to handle it later.

This way, you get the full picture of what went wrong.

```
try {  
    int division = 10 / 0;  
} catch (ArithmetricException ex) {  
    System.out.println("An exception occurred: " + ex.getMessage());  
    throw ex;  
}
```

Omärkta (unchecked) undantag

- Av de omärkta undantag som finns är det främst två som vi brukar råka ut för
- Dessa uppstår under körtid och oftast på grund av programmeringsfel
- Ibland kan vi ta höjd för dem med try-catch-block och liknande, men vi introducerar då nya problem för anroparen

Följ best practices för att undvika unchecked exceptions så gott det går

- Initialisera alltid variabler i konstruktorn
- Validera alltid input, både från användaren och när något skrivs till en list från en fil, databas, etc
- Se till att aldrig returnera null om möjligt:

```
public List<String> getNames()
{
    return names != null ? names : Collections.emptyList();
}
```

- Använd foreach-loopar i stället för for-loopar för att förebygga problem som uppstår när man itererar över samlingar
- Om man vet att en viss bit kod kan producera omärkta undantag är det helt ok att antingen förebygga detta med en try-catch eller att märka metoden så att andra anropare också blir medvetna om det

Man kan skriva sina egna exceptionklasser

- Att **skriva egna undantag** kan underlätta felhantering och debugging och göra koden både **tydligare och mer robust**
- Java har redan en mängd undantag inbyggda, så egna undantag **bör bara skapas när de är meningsfulla** att använda
- Att kasta samma standardundantag överallt gör dock debugging svårare. Att generera ett **InvalidUserInputException** i stället för ett **IllegalArgumentException** kan göra koden **lättare att felsöka**
- Ett finansiellt system kanske vill kasta ett **InsufficientFundsException** i stället för ett generellt Exception om det inte går att dra ett värde från en summa, osv

Exempel på custom exception

- Man skapar egna undantag genom att ärva från Javas Exception-klass:

```
class InvalidAgeException extends Exception
{
    public InvalidAgeException(String message)
    {
        super(message);
    }
}
```

- “Extends” innebär att man ärver från en annan klass i Java
- “super” innebär att man skickar vidare anropet till basklassen, också kallad för superklassen
- Vårt custom exception fungerar med andra ord som en wrapper som delegerar vidare till Exception-klassen

Exempel på hur vårt custom exception kan användas

```
public static void registerUser(int age) throws InvalidAgeException
{
    if (age < 18)
    {
        throw new InvalidAgeException("Age must be 18 or above to register.");
    }

    System.out.println("User registered successfully.");
}
```

```
public static void main(String[] args)
{
    try
    {
        registerUser(15);
    }
    catch (InvalidAgeException e)
    {
        System.out.println("Registration failed: " + e.getMessage());
    }
}
```

[Kodexempel]

Koden finns i paketet `CustomException`

Problem kan ofta omformuleras

- Vi gjorde en multiplyAll i Laboration 1:

I metoden multiplyAll ska alla värde multiplicera med alla andra värden i en lista. Om listan innehåller värdena { 0, 1, 2, 3 } så ska algoritmen multiplicera och summa enligt följande:

```
{ 0, 1, 2, 3 } -> 0 * 1 (0) +
{ 0, 1, 2, 3 } -> 0 * 2 (0) +
{ 0, 1, 2, 3 } -> 0 * 3 (0) +
{ 0, 1, 2, 3 } -> 1 * 2 (2) +
{ 0, 1, 2, 3 } -> 1 * 3 (3) +
{ 0, 1, 2, 3 } -> 2 * 3 (6)
```

Med listan { 0, 1, 2, 3 } kommer alltså summan bli 11.

- För varje gång en loop körs ska ett tal multipliceras med alla tal framför sig, men inte de bakom sig

Problem kan ofta omformuleras

- Man gör normalt en lösning som såg ut så här i Labb 1:

```
public long multiplyAll(List<Integer> numberList)
{
    long sum = 0;

    for (int i = 0; i < numberList.size(); i++)
    {
        for (int j = i + 1; j < numberList.size(); j++)
        {
            sum += (long) numberList.get(i) * numberList.get(j);
        }
    }

    return sum;
}
```

- **Giltig lösning!** Ser ut som det enklaste och bästa sättet att lösa uppgiften så som den är formulerad
- Tidskomplexiteten är kvadratisk, **$O(n^2)$**

Optimerad lösning: $O(n)$!!

```
public long multiplyAll(List<Integer> numberList)
{
    long sumOfAllElements = 0;
    long sumOfAllSquares = 0;

    for (int num : numberList)
    {
        sumOfAllElements += num;
        sumOfAllSquares += (long) num * (long) num;
    }

    return (sumOfAllElements * sumOfAllElements - sumOfAllSquares) / 2;
}
```

- Renare kod och bättre tidskomplexitet
- Lätt att koda, svårare att klura ut

Optimerad lösning: förklaring

- Vi omformulerar problemet matematiskt:

$$(\text{summanAvAllaTal} * \text{summanAvAllaTal}) - \text{talSomMultipliceratsMedSigSjälvt}$$

2

- (**summanAvAllaTal * summanAvAllaTal**) ger oss alla multiplikationer som är möjliga – inklusive självmultiplikationer som vi vill undvika (såsom 1×1, 2×2, osv)
- **talSomMultipliceratsMedSigSjälvt** tar bort dessa självmultiplikeringar
- Vi dividerar sedan med 2 för att ta **kompensera för de tillfällen där vi dubbelräknar** varje par (exempel: 1×2 och 2×1)

Optimerad lösning

- Oftast **inte vår uppgift** som utvecklare att omformulera problem
- Vi får en specifikation och så säger någon “Bygg det här, genast!”
- Upp till någon **ingenjör eller matematiker** eller annan typ av person som hatar sig själv att optimera formeln vi använder för beräkningar (tack och lov!)
- Kan dock vara **värt att reflektera över om vi har den mest effektiva problembeskrivningen** eller ej: ofta är det sådana här saker som avgör effektiviteten för beräkningar och instruktioner
- **Tidskomplexitet kan vara en bra indikator:** Är den $O(n^2)$ eller högre kan man fundera på om det finns bättre sätt att tackla problemet

Sammanfattning av förmiddagen

Konstruktorer

- Är till för att initialisera variabler
- Gör att vi inte riskerar nullpointers
- Undviker tvåstegsinitialisering

foreach-loopar

- Bästa valet för att iterera över samlingar
- Säkra, effektiva, renare kod

Javas inbyggda API

- All sortering man behöver
- Inbyggda metoder är mer effektiva än hemmasnickrade lösningar

Undantag och felhantering

- Följ best practices för att undvika unchecked exceptions

- Checked och unchecked exceptions
- Lindar upp stacken om de inte fångas